

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. gruodžio 9 d.

COVID-19 krizė gali padidinti ES šalių ekonomikos atotrūkį

Europos Audito Rūmai teigia, kad ES ir jos valstybių narių ankstyvosios priemonės, skirtos kovai su pandemijos sukeltu ekonominiu poveikiu, padėjo išsaugoti darbo vietas ir įmones. Tačiau auditoriai taip pat mato riziką, kad nevienodas pandemijos poveikis valstybėms narėms ir jų skirtingi pajėgumai remti savo ekonomiką gali padidinti jų ekonominį atotrūkį. Jie taip pat mano, kad šiuo metu siūlomas ES finansinis atsakas į krizę yra galimybė propaguoti ES prioritetus ir apsvarstyti ilgalaikius patobulinimus, siekiant stiprinti valstybių narių ekonominį koordinavimą. Taip pat auditoriai atkreipia dėmesį į rizikas ir iššūkius, susijusius su šių priemonių įgyvendinimu ir koordinavimu.

Reaguodamos į COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį sukrėtimą, valstybės narės ėmėsi įvairių fiskalinių priemonių savo ekonomikai remti. Liepos mėn. duomenimis, 1 250 priemonių vertė sudarė apie 3,5 trilijono eurų arba 27 % ES 27 bendrojo vidaus produkto (BVP). Daugumą priemonių, kurios iki šiol iš esmės sušvelnino atleidimus iš darbo, sudarė darbo vietų išlaikymo programos ir likvidumo parama. Tačiau šios nacionalinės fiskalinės priemonės labai padidins šalių biudžeto deficitą ir valstybės skolą. Be to, jų dydis ir sudėtis labiau atspindi santykinę valstybių narių gerovę, o ne tai, kaip stipriai jas paveikė krizė. Auditoriai taip pat įspėja apie ekonominių skirtumų rizikas ir vienodų sąlygų valstybėse narėse iškraipymą.

„Valstybių narių reagavimo į krizę priemonėmis išsaugotos darbo vietos ir įmonės, tačiau neišvengiamai didėja biudžeto deficitas. Mes matome riziką, kad dėl to ateinančiais metais sumažės ekonominė konvergencija, – teigė už apžvalgą atsakinga Audito Rūmų narė Ildikó Gáll-Pelcz. – Būsimas ES valdymo iššūkis – kaip sugrįžti prie dabartinių fiskalinių taisyklių arba parengti naujas netrukdant atsigavimui po pandemijos ar skolos tvarumui.“

ES reagavo greitai taikydama lankstų ekonomikos koordinavimą. Tai leido valstybėms narėms sušvelninti besiformuojančią ekonomikos krizę fiskalinėmis paskatomis, laikina valstybės pagalba ir sustabdytomis biudžeto viršutinėmis ribomis („išvengimo sąlyga“). ES taip pat sutelkė turimas lėšas ir sukūrė naujas apsaugos sistemas įmonėms, vyriausybėms ir darbuotojams. Tačiau iki 2020 m. rugpjūčio mėn. pabaigos didelės išmokos nebuvo išmokėtos.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų apžvalgos pagrindines mintis. Visa apžvalga pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Be to, 2020 m. liepos mėn. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl 750 milijardų eurų vertės programos „Next Generation EU“, siekiant paremti grįžimą prie tvaraus ir atsparaus atsigavimo. Taigi kartu su kitu septynerių metų biudžetu ES finansinė parama sudarys 1,8 trilijono eurų. Tačiau auditoriai įspėja, kad nėra garantijų, jog šios priemonės paskatins tvarų augimą ir padidins valstybių narių konvergenciją. Paramos veiksmingumas iš esmės priklausys nuo to, kaip ja tinkamai reaguojama į faktinį krizės poveikį ir didinamas valstybių narių gebėjimas remti savo ekonomiką ir tinkamai įgyvendinti naujas priemones.

Bendroji informacija

Prognozuojama, kad 2020 m. ES 27 BVP susitrauks 7,4 %, o 2021 m. jis gali negrįžti į prieš krizę buvusių lygių. Dėl to kyla rizika, kad labai padidės nemokumas ir sumažės darbo vietų. Tikėtina, kad beveik visos 27 valstybės narės 2020 m. viršys ES 3 % BVP deficito ribą.

Šiandien Audito Rūmai paskelbė apžvalgą Nr. 6/20 „ES ekonominės politikos atsako į COVID-19 krizę rizikos, iššūkiai ir galimybės“, kurią šiuo metu galima rasti anglų kalba svetainėje eca.europa.eu; vėliau ji bus paskelbta kitomis kalbomis. 2021 m. sausio mėn. jie paskelbs ES visuomenės sveikatos atsako reaguojant į COVID-19 apžvalgą. Audito Rūmai nusprendė abi peržiūras pradėti rengti 2020 m. pavasarį netrukus po pandemijos protrūkio.

Kontaktai spaudai: Damijan Fišer, e. paštas: damijan.fiser@eca.europa.eu, tel. +352 621 552 224